

Collegevoorstel

Onderwerp	Programma's uitvoering en handhaving 2026
Eenheid/team	KCC Vergunningverlening en Naleving
Zaakkenmerk	Z/25/251824
Documentkenmerk	D/25/820594
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Portefeuillehouder	R.T.A. Korteland
Datum vergadering	

Toelichting voor de openbare besluitenlijst

Het college heeft besloten tot vaststelling van de programma's uitvoering en handhaving 2026. De programma's hebben betrekking op vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) van de fysieke leefomgeving. Het programma uitvoering en handhaving Twente richt zich op de VTH milieutaken die de Omgevingsdienst Twente in 2026 voor onze gemeente uitvoert. Het lokale VTH programma 2026 heeft betrekking op de taakvelden bouwen, ruimtelijke ordening, brandveiligheid en APV/Bijzondere Wetten. Beide programma's worden ter kennisname naar de gemeenteraad en het college van Gedeputeerde Staten van Overijssel gestuurd.

Voorgesteld besluit

1. Het programma Uitvoering en Handhaving Twente 2026 vast te stellen (D/25/820592), op basis waarvan de Omgevingsdienst Twente de haar opgedragen taken uitvoert.
2. Het lokale programma Uitvoering en Handhaving 2026 (D/25/815591) vast te stellen.
3. De raad per raadsbrief (D/25/821274) te informeren over de vaststelling van de programma's Uitvoering en Handhaving.

Inleiding

De programma's Uitvoering en Handhaving vormen de basis voor het uitvoeren van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) van de fysieke leefomgeving. Het programma VTH Twente legt de taken en de werkvoorraad vast, die door de Omgevingsdienst Twente (ODT) in 2026 voor onze gemeente worden uitgevoerd. Het lokale programma VTH 2026 heeft betrekking op de taakvelden bouwen en ruimtelijke ordening, brandveiligheid en APV/Bijzondere Wetten.

Beoogd effect

Beide programma's geven aan welke keuzes de gemeente maakt en hoe beschikbare capaciteit en middelen worden ingezet bij de uitvoering en handhaving van VTH-taken binnen het omgevingsrecht.

Argumenten voor

1.1 Met het vaststellen van dit programma geeft uw college invulling aan een wettelijke taak

In het Omgevingsbesluit is vastgelegd dat bestuursorganen die deelnemen in een omgevingsdienst, samen zorg dragen voor een uniform uitvoeringsprogramma. Bijgevoegd programma voorziet hierin. Er is gebruik gemaakt van het regionale format, dat op de Almelose situatie is toegepast. Het programma heeft alleen betrekking op het standaardtakenpakket VTH. Voor het milieuspecialistische takenpakket wordt een apart programma voorbereid.

2.1 Met het vaststellen van dit programma geeft uw college invulling aan een wettelijke taak

Ook het vaststellen van het programma voor de lokale VTH-taken is verplicht op basis van het Omgevingsbesluit.

2.2 Het programma sluit aan op de actuele uitvoerings- en handhavingsstrategie

Het lokale programma sluit aan op de nieuwe uitvoerings- en handhavingsstrategie VTH Omgevingswet, waarin de eerste ervaringen met de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen zijn verwerkt. Daarmee is een duidelijke koppeling aangebracht tussen beleid en uitvoering.

1.2/2.3 Beide programma's zijn afgestemd op actuele ontwikkelingen, doelen en prioriteiten

De verwachting is dat het aantal te behandelen bouwtechnisch vergunningaanvragen in 2026 lager is dan 2025, onder meer vanwege de naderende voltooiing van woningbouw op Indië en Almelo Noord Oost. Verwacht wordt dat het aantal ingediende bouw- en gereedmeldingen op basis van de Wkb in 2026 aanzienlijk hoger is dan in 2025. Het vergunninggerichte bouwtoezicht neemt gaandeweg af vanwege de toepassing van de Wkb. De inzet op gebiedstoezicht wordt versterkt. Deze vorm van toezicht richt zich op controle van de naleving van gebruik (o.a. APV en ruimtelijke regelgeving uit het omgevingsplan), bestaande bouw en de bouw- en sloopveiligheid. Daarnaast wordt toezicht uitgevoerd op basis van de thema's uit de uitvoerings- en handhavingsstrategie.

Belangrijk onderdeel bij APV/Bijzondere wetten is het verlenen van vergunningen en ontheffingen voor de horeca. Hiermee wordt beoogd dat horecaondernemingen op een verantwoorde manier kunnen exploiteren, met aandacht voor openbare orde, veiligheid, gezondheid en het woon- en leefklimaat.

De pandbrigade houdt in 2026 toezicht op verhuurvergunningen op basis van de Huisvestingsverordening Opkoopbescherming. Ook wordt de pandbrigade verder versterkt, onder meer door het ontwikkelen van een effectiever sanctiebeleid.

Het programma voor de ODT geeft aan dat samen met OD IJsselland en de provincie Overijssel een taskforce stikstof is opgericht en een advieslijn voor stikstof is opgesteld voor de

behandeling van vergunningaanvragen en planprocedures waarbij de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden een rol speelt. ODT ervaart krapte op de arbeidsmarkt, waardoor sprake is van langdurige vacatures bij milieutoezicht en milieuboa's. Een belangrijk aandachtspunt voor 2026 is het verbeteren van het projectmatig werken bij de ODT. De opgave is om projecten planmatiger, beter gestructureerd en meer op basis van data uit te voeren. In 2025 is hiervoor een nieuwe werkwijze ontwikkeld, die in 2026 wordt toegepast. Omdat meer tijd wordt besteed aan projecten, is dit een belangrijke verandering die wij zorgvuldig volgen.

3.1 De gemeenteraad wordt geïnformeerd vanwege de Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht

Deze verordening is in 2024 vastgesteld en geeft aan dat de gemeenteraad toeziet op de hoofdlijnen van het door burgemeester en wethouders gevoerde beleid voor de kwaliteit van de uitvoering en handhaving van de betrokken wetten. Met het kennisgeven van deze uitvoeringsprogramma's wordt de gemeenteraad geïnformeerd over relevante ontwikkelingen en de VTH-uitvoering in 2026.

Kanttekeningen

1.1 Het is onzeker of de planning voor het milieutoezicht en de inzet van milieuboa's volledig wordt uitgevoerd

Door krapte op de arbeidsmarkt is het voor ODT lastig om ervaren toezichthouders te vinden. Hierdoor bestaat het risico dat in 2026 niet alle geplande milieucontroles worden uitgevoerd. Dit kan leiden tot verminderde naleving en een grotere kans op milieuschade. ODT hanteert een risicogerichte aanpak bij het toezicht en blijft zich inspannen om alle geplande controles in lijn met het jaarprogramma uit te voeren. Ook bij de inzet van milieuboa's speelt het personeelstekort een rol. Door openstaande vacatures is het onzeker of de formatie volledig kan worden ingezet. In de planning is hier rekening mee gehouden; zie 'kosten, opbrengsten en dekking'.

Kosten, opbrengsten en dekking

Het programma Uitvoering en Handhaving Twente 2026 wordt uitgevoerd door de Omgevingsdienst Twente binnen haar reeds vastgestelde programmabegroting 2026. De lasten voor de gemeente Almelo worden gedekt binnen de beschikbare middelen.

Op regionale schaal staat er druk op de realiseerbaarheid van de uitvoering binnen de geprognosticeerde uren. Door het treffen van mitigerende maatregelen kan deze druk worden teruggebracht. Mogelijke maatregelen worden besproken in december 2025. Besluitvorming hierover vindt begin 2026 plaats in het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur van de ODT.

Uitvoering

Na vaststelling van de programma's worden de programma's toegezonden aan de gemeenteraad en aan Gedeputeerde Staten van Overijssel in het kader van interbestuurlijk toezicht op het domein VTH omgevingsrecht.

Bijlage(n)

- Programma uitvoering en handhaving Twente 2026 (D/25/820592)
- Lokaal programma Uitvoering en Handhaving 2026 (D/25/815591)
- Raadsbrief (D/25/821274)

Procesinformatie

- Intern overleg

De uitvoeringsprogramma's VTH zijn afgestemd met de teams Vergunningverlening en Naleving (KCC), Veiligheid (Concernzaken) en Regie (Uitvoering Fysiek).

Het totaal van de in te brengen uren bij ODT is na intern overleg verdeeld over het Programma Uitvoering en Handhaving Twente 2026 (VTH-programma) en het Milieuprogramma 2026 (uitvoeringsprogramma voor het facultatieve takenpakket van Omgevingsdienst Twente).

Extern is afgestemd met Omgevingsdienst Twente en Brandweer Twente.

- Afstemming met portefeuillehouders

Dit voorstel is op 4 december 2025 besproken met burgemeester R.T.A. Korteland en wethouder J.M. van Rees.

- Directie-advies

n.v.t.

Communicatie over het besluit

Regulier.